

Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Δρ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΩΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

- Ως τουριστική ανάπτυξη, θα θεωρηθεί ο μετασχηματισμός ενός τόπου, ο οποίος χαρακτηρίζεται κυρίως από την ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών για την ικανοποίηση των αναγκών των εν δυνάμει τουριστών (Pearce, 1991:15)
- *Η τουριστική ανάπτυξη, όπου έχει παρουσιαστεί, έχει μεταβάλλει ουσιαστικά το χώρο, αλλοιώνοντας το τοπίο, πολλές φορές σοβαρά. Η τουριστική ανάπτυξη μεταβάλλει κάθετα τις αξίες της γης και συνήθως μεταβάλλει ριζικά τις νοοτροπίες των ανθρώπων. Η τουριστική ανάπτυξη είναι ένα φαινόμενο με ιδιαίτερη δυναμική, μιας και αφορά ουσιαστικά μια αγορά ακινήτων και αποτελεί μια διαδικασία ιδιαίτερα εξελικτική, η οποία άπτεται ζωτικών τομέων της οικονομίας. Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η αυξημένη ανεργία, αλλά και τα οφέλη τα οποία πιθανοτικά υφίστανται από μια επιτυχή διαδικασία ανάπτυξης του τουρισμού, οδηγούν όλο και περισσότερους τόπους στο να θέσουν ψηλά στις προτεραιότητές τους, την ανάπτυξη του τουρισμού.*

Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΩΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

- Η τουριστική ανάπτυξη είναι ένα φαινόμενο πολυδιάστατο, το οποίο δρα καταλυτικά και μεταμορφώνει ολόκληρες περιοχές, από κέντρα πόλεων, ως έρημες εκτάσεις. Όπως τονίζει και ο Novak (2007: 1), η τουριστική ανάπτυξη μπορεί να είναι ένα πολύ δυναμικό εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης, μείωσης της φτώχειας, αλλά και διατήρησης των φυσικών και πολιτισμικών πόρων. Ενώ ο τουρισμός αντιπροσωπεύει μια σημαντική ευκαιρία ανάπτυξης, μπορεί επίσης να έχει πολύ δυσμενείς επιπτώσεις όπως είναι η διάβρωση των κοινωνικών δομών, βλάπτοντας σοβαρά την αυθεντικότητα των κοινωνιών υποδοχής και απειλώντας τη φυσική και πολιτισμική κληρονομιά τους
- Στη διαδικασία της τουριστικής ανάπτυξης υπάρχουν πολλοί συμμετέτοχοι οι οποίοι έχουν πολλές φορές διαφορετικά και αντιτιθέμενα συμφέροντα. Σε μια περίπτωση αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης οι διάφοροι εμπλεκόμενοι έχουν όχι μόνο το δικαίωμα να συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων , αλλά και την ευθύνη να υιοθετούν περιβαλλοντικές , κοινωνικές και οικονομικά αειφόρες συμπεριφορές και πρακτικές.

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Όπως όλα τα φαινόμενα έτσι και το φαινόμενο της τουριστικής ανάπτυξης υπακούει σε κάποιους βασικούς κανόνες. Ένας από αυτούς, αλλά και ο πλέον βασικός, είναι ότι εμφανίζεται με τη μορφή κάποιων προτύπων. Σύμφωνα με τον Τσάρτα (68: 2001):

Η αρχική διαμόρφωση των προτύπων τουριστικής ανάπτυξης είναι αποτέλεσμα της επενέργειας πολλών παραγόντων που συνδέονται τόσο με τη ζήτηση όσο και με την προσφορά σε όλα τα επίπεδα (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές). Όμως η ουσιαστική συγκρότηση και η σταθερή λειτουργία ενός προτύπου ανάπτυξης εξαρτάται από την αλληλεπίδραση της ζήτησης και της προσφοράς

Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

- Οι τουριστικές περιοχές σήμερα αποτελούν “προϊόντα” τα οποία βρίσκονται σε διαρκή ανταγωνισμό. Η ανταγωνιστικότητά τους εξαρτάται από τη σύνθεση και την ποιότητά τους. Ο Τσάρτας (2001: 70), δίνει τον παρακάτω ορισμό για τις τουριστικές περιοχές:

Τουριστική περιοχή θεωρείται οποιαδήποτε διοικητικά ή γεωγραφικά προσδιορισμένη χωρική ενότητα ή μέρος της, της οποίας βασικό χαρακτηριστικό είναι η σημαντική ανάπτυξη του τουρισμού σε όλα τα πεδία της τοπικής κοινωνικής και παραγωγικής δομής (οικονομία, κοινωνία, πολιτισμός, περιβάλλον). Με βάση αυτόν τον ορισμό, στις τουριστικές περιοχές μπορούμε να συμπεριλάβουμε δυο ομάδες περιπτώσεων οι οποίες έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά. Στην πρώτη ομάδα περιλαμβάνονται μια κοινότητα της υπαίθρου, ένα αστικό ή ημιαστικό κέντρο, μια επαρχία ή ένας νομός, μια χώρα. Στη δεύτερη ομάδα περιλαμβάνεται ένα τμήμα κάποιων από τις παραπάνω περιπτώσεις.

Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Οι τύποι τουριστικών περιοχών μικρού ή μεσαίου μεγέθους συνήθως εξαρτώνται από τα πόσα πρότυπα τουριστικής ανάπτυξης ενσωματώνουν. Σύννηθες φαινόμενο είναι η κυριαρχία ενός προτύπου τουριστικής ανάπτυξης π.χ. μονοκαλλιέργεια μαζικού τουρισμού. Αυτό το πρότυπο τουριστικής ανάπτυξης αποτελεί τη βάση της τοπικής, παραγωγικής και κοινωνικής δομής, επηρεάζοντας ευρύτερα τις λειτουργίες και τις αναπτυξιακές προοπτικές της περιοχής. Στις τελευταίες δεκαετίες, η ανάγκη για περισσότερη ισόρροπη ανάπτυξη, για σωστή οργάνωση και διαχείριση του τουριστικού ρεύματος, οδήγησε στην προώθηση διαφορετικών προτύπων στις τουριστικές περιοχές.

Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Στην επιστημονική βιβλιογραφία που αφορά στην τουριστική ανάπτυξη ένα από τα πιο προσφιλή θέματα είναι αυτό των επιπτώσεων του φαινομένου. Η πληθώρα των επιστημόνων που ασχολήθηκαν με το ζήτημα ενίσχυσε την κριτική για εκείνα τα πρότυπα τα οποία προκαλούν τις περισσότερες δυσμενείς επιπτώσεις. Με αυτόν τον τρόπο αναδείχθηκε η ανάγκη για ανάπτυξη και “καλλιέργεια” προτύπων που σέβονται τους πόρους, ανοίγοντας αυτόματα τη συζήτηση για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- Οι αλλαγές στις ζητήσεις των τουριστών, οι οποίοι όχι απλά επιζητούν αλλά και επιβραβεύουν προορισμούς με ποιοτικά χαρακτηριστικά, φιλικούς προς το περιβάλλον, οδήγησαν τους τουρ οπερέιτορ στο να προάγουν πρότυπα ανάπτυξης πιο ήπιας μορφής. Ταυτόχρονα μέσα από ειδικές πολιτικές, όπως η εκπαίδευση προσωπικού, το μάρκετινγκ, ο σχεδιασμός ειδικών προϊόντων και υπηρεσιών, προσπαθούν να συμβάλλουν στην ποιοτική αναβάθμιση των υπαρχόντων προορισμών. Αυτό δε σημαίνει όμως, ότι σταματούν και να ενισχύουν πρότυπα ανάπτυξης μαζικού τουρισμού, τα οποία άλλωστε αποτελούν και τη βάση της κερδοφορίας τους.

ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ

- Για να αντιληφθεί κάποιος τους προορισμούς, πρέπει να εστιάσει στις ποικίλες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις στο παγκόσμιο τουριστικό γίγνεσθαι. Οι προορισμοί συνιστούν ένα συνδυασμό ‘αντικειμένων’, ένα ‘**κράμα**’ από πόλους έλξης επισκεπτών και από υποστηρικτικές εγκαταστάσεις. Οι προορισμοί είναι θύλακες υψηλών αξιών και αγαθών, όπως είναι το φυσικό περιβάλλον και ο πολιτισμός. Ταυτόχρονα, οι προορισμοί είναι και προϊόντα και μάλιστα εύκολα φθειρόμενα. Από την άλλη μεριά, η προσφορά σε τουριστικούς προορισμούς ολοένα και επεκτείνεται. Όλο και περισσότεροι, όλο και πιο απομακρυσμένοι τουριστικοί προορισμοί, διεκδικούν το δικό τους κομμάτι από την ‘πίτα’ του κεφαλαίου, που διατίθεται για κατανάλωση τουριστικών προϊόντων.
- *Μπορούμε να ορίσουμε ένα προορισμό ως το σύνολο των εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών οι οποίοι προσφέρονται για τις ανάγκες των τουριστών (Cooper κ.ά., 1998: 102).*

ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ

- Αν επιλεχθεί όμως, ένας γεωγραφικός προσδιορισμός για τον τουριστικό προορισμό, όπως το ότι αποτελεί έναν τόπο ο οποίος φέρνει κοντά όλες τις πτυχές του τουρισμού, τη ζήτηση, τη μεταφορά, την προσφορά και το μάρκετινγκ, παρέχεται ένα ικανοποιητικό πλαίσιο για την εξέταση της σημασίας του φαινόμενου του τουρισμού, αλλά και των επιπτώσεών του.
- Οι προορισμοί και η εικόνα τους, προκαλούν την πραγματοποίηση του ταξιδιού, θέτοντας με αυτόν τον τρόπο σε κίνηση όλο το σύστημα του τουρισμού. Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να δούμε ότι ο προορισμός αποτελεί το χώρο όπου τα πιο σημαντικά στοιχεία του τουρισμού λαμβάνουν χώρα. Εκεί βρίσκονται οι πόλοι έλξης επισκεπτών, εκεί βρίσκονται και οι υποστηρικτικές εγκαταστάσεις, οι απαραίτητες για τη διαμονή των τουριστών.
- Όπως έχει αναφερθεί παραπάνω, οι περισσότεροι προορισμοί συνιστούν ένα 'κράμα', το οποίο αποτελούν τα παρακάτω στοιχεία (Cooper κ.ά., 1998: 103):
 - **Οι πόλοι έλξης επισκεπτών**
 - **Τα καταλύματα παροχής υπηρεσιών**
 - **Το σύστημα που εξασφαλίζει τη δυνατότητα πρόσβασης στον προορισμό**
 - **Οι βοηθητικές υπηρεσίες**

- Η ανάπτυξη τουριστικών προορισμών ως προϊόντα (Gezici, 2007: 1), βασίζεται στην ανάλυση της προσφοράς και της ζήτησης (δυναμικό τουριστικής ανάπτυξης και επιδόσεις του προορισμού). Πολύ βασική σε αυτή τη διαδικασία κρίνεται η ικανοποίηση των προσδοκιών των εν δυνάμει επισκεπτών και για αυτό πρέπει αυτοί που σχεδιάζουν να γνωρίζουν τις ‘εικόνες’ που έχουν οι εν δυνάμει ‘τουρίστες’ για τον προορισμό
- Μια έρευνα η οποία θα μπορούσε να καταδείξει το προφίλ των επισκεπτών περιλαμβάνει εξέταση των παρακάτω παραμέτρων: Τύπος ταξιδιού, διάρκεια διαμονής, τύπος διαμονής, αν είναι επαναλαμβανόμενοι επισκέπτες, η κινητικότητα τους στην περιοχή, ο τύπος των εξόδων τους, αλλά και σε δεύτερη έρευνα θα μπορούσαν να εξεταστούν στοιχεία για το βαθμό ικανοποίησής τους από τις διάφορες παραμέτρους που συνθέτουν το προϊόν ‘προορισμός’.

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ

- Η ανάγκη απεικόνισης της περιοδικότητας στη ζωή ενός τουριστικού προορισμού, οδήγησε στην εισαγωγή του ‘κύκλου ζωής των τουριστικών προορισμών’ (Cooper κ.ά., 1998: 114). Στο διάγραμμα αυτό, ουσιαστικά η εξέλιξη των προορισμών προσομοιάζεται με την εξέλιξη στη ζωή των προϊόντων (όπου οι πωλήσεις μεταβάλλονται καθώς το προϊόν εξελίσσεται από τα στάδια της εισαγωγής, ανάπτυξης, ωριμότητας και παρακμής). Το διάγραμμα αυτό μπορεί να είναι διαφορετικό για κάθε προορισμό, αλλά σε γενικές γραμμές θα εξαρτάται πάντα από τους παρακάτω παράγοντες:
 - Από το βαθμό εξέλιξης του τουριστικού προορισμού
 - Από την ευκολία πρόσβασης σε αυτόν
 - Από τις εκάστοτε κυβερνητικές πολιτικές
 - Από τις τάσεις της αγοράς
 - Από την ύπαρξη ή μη ανταγωνιστικών προορισμών

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ

- Κάθε ένας από τους παραπάνω παράγοντες, επιταχύνει ή καθυστερεί τη μετεξέλιξη από το ένα στάδιο του κύκλου στο άλλο. Πράγματι, είναι δεδομένο ότι η ανάπτυξη ενός προορισμού μπορεί να σταματήσει από το ένα στάδιο στο άλλο και μόνο ανάπτυξη υψηλής έντασης, θα πετύχει να περάσει από όλα τα στάδια του κύκλου. Επίσης, το μέγεθος κάθε περιοχής, αλλά και το μέγεθος του ίδιου του κύκλου, διαφέρει ανάλογα με την περίπτωση.
- Το διάγραμμα Butler, δέχεται μεγάλη κριτική διότι εν πολλοίς στηρίζεται σε αποφάσεις που λαμβάνονται από τους ιθύνοντες που διοικούν τον προορισμό και εξαρτάται ιδιαίτερα από εξωτερικές επιρροές. *Παρόλα αυτά, ως εργαλείο παρέχει ένα χρησιμότερο πλαίσιο ανάλυσης των σχέσεων προορισμών και αγοράς.*

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ

- Όπως είναι εύκολο να διαπιστωθεί, το κύριο πλεονέκτημα της θεωρίας του κύκλου ζωής τουριστικού προορισμού είναι το ότι μας παρέχει τη δυνατότητα να αντιληφθούμε πλήρως το πεδίο εξέλιξης των προορισμών και των αγορών τους. Το σχήμα της καμπύλης ποικίλει και εξαρτάται από παράγοντες όπως:
 - Από την ένταση των επενδύσεων
 - Από τη φέρουσα ικανότητα των προορισμών
 - Από τις πρωτογενείς και δευτερογενείς επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης στον προορισμό και από
 - Την ύπαρξη μέριμνας για σχεδιασμό και προγραμματισμό της περεταίρω ανάπτυξης του προορισμού
- Πράγματι, μπορεί μερικές φορές να λεχθεί ότι η κατανόηση της λειτουργίας του κύκλου βοηθά την τοπική κοινωνία να αναλάβει δράσεις και να υιοθετήσει τις κατάλληλες στρατηγικές για την αποφυγή των 'δυσάρεστων σταδίων' του κύκλου

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ

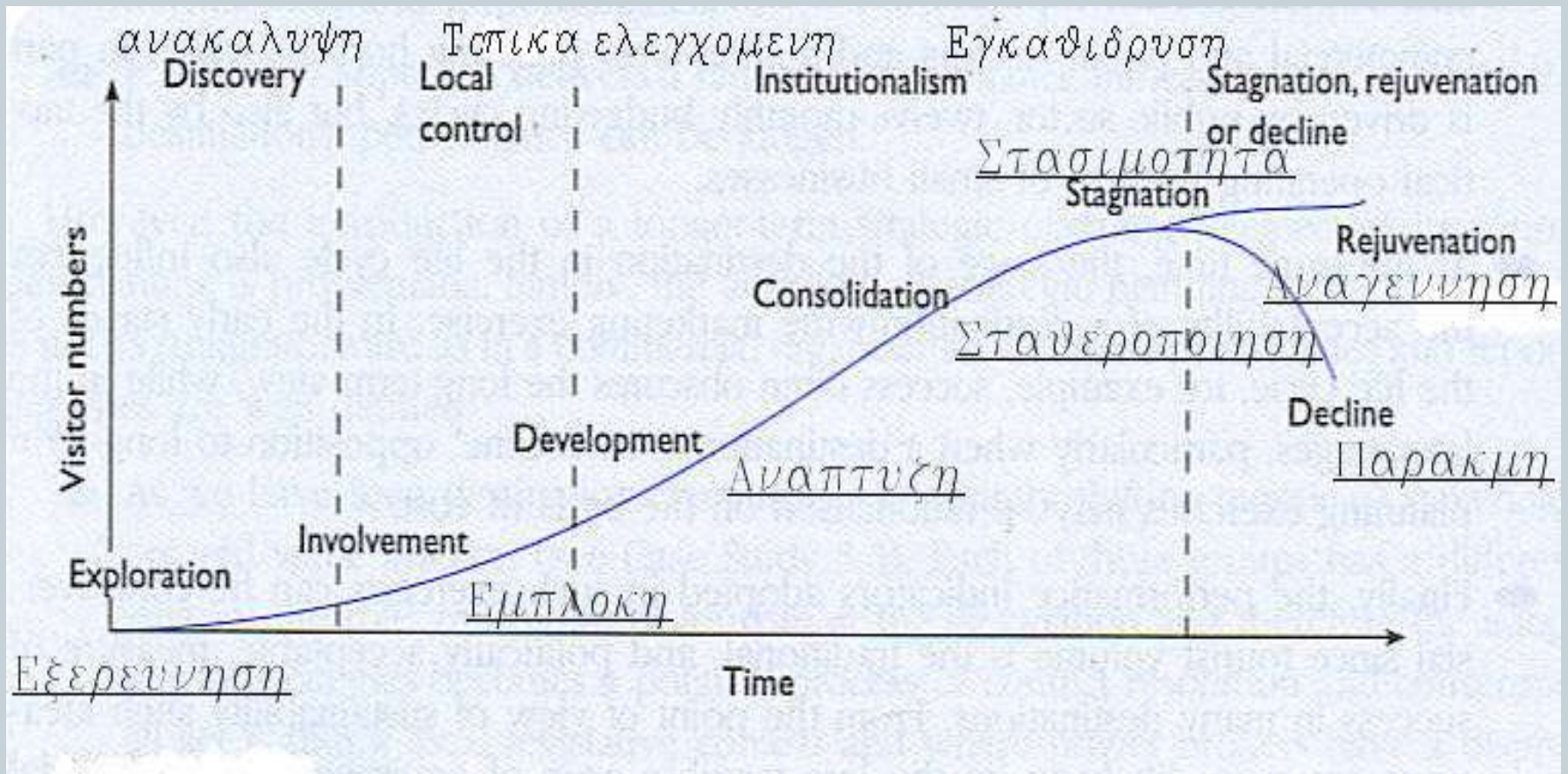

- Οι τουριστικοί προορισμοί είναι οργανισμοί με διαρκώς μεταβαλλόμενη φύση, οι οποίοι διαθέτουν ιδιαίτερη δυναμική. Η παροχή δυνατότητας διαμονής είναι συνεχώς μεταβαλλόμενη, όπως και ο βαθμός ευκολίας της πρόσβασης. Ταυτόχρονα, οι προορισμοί προσεγγίζονται από μια αγορά διαρκώς μεταβαλλόμενη τόσο ποιοτικά, όσο και ποσοτικά. Αλλεπάλληλα κύματα διαφορετικών τύπων τουριστών προσέρχονται στα διάφορα στάδια ενός προορισμού και επιθυμούν να ‘κατοικήσουν’ στον προορισμό

Ο κύκλος ζωής δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί παρά μόνο ως θεωρητικό υπόβαθρο, αφού η χρήση του ως εγχειρίδιο σχεδιασμού εγκυμονεί τους παρακάτω κινδύνους:

- Υφίσταται αντικειμενική δυσκολία στον εντοπισμό των διαφορετικών σταδίων, αλλά και στην εύρεση των σημείων αλλαγής της πορείας της καμπύλης
- Υφίσταται ο κίνδυνος οι ιθύνοντες να αντιληφθούν λάθος τα σημεία από τα οποία ορίζονται τα διαφορετικά στάδια
- Υπάρχει επίσης, ο κίνδυνος να επινοηθούν ‘προκάτ’ αντιμετώπισεις για κάθε στάδιο
- Τέλος, υπάρχει ο κίνδυνος να δοθούν λάθος ερμηνείες στα διάφορα

ΤΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BUTLER

ΤΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BUTLER

- *Η Εξερεύνηση*

Σε αυτό το στάδιο, τον προορισμό επισκέπτονται λίγοι επισκέπτες. Οι φυσικές ομορφιές, η κουλτούρα αποτελούν θέλγητρα, αλλά η ένταση της προσέλευσης τουριστών παρεμποδίζεται από τη δυσκολία πρόσβασης και από την έλλειψη εγκαταστάσεων. Το τοπίο εν πολλοίς παραμένει αμετάβλητο, ενώ υπάρχει υψηλός βαθμός επικοινωνίας ανάμεσα στους ντόπιους και στους επισκέπτες.

- *Η Εμπλοκή*

Σε αυτό το στάδιο, οι κοινωνίες υποδοχής πρέπει να αποφασίσουν το είδος τουρισμού που επιθυμούν και το βαθμό στον οποίο θα τον αναπτύξουν. Τοπικές πρωτοβουλίες θα αρχίζουν να διαφημίζουν τον προορισμό και να παρέχουν υπηρεσίες σε αυτούς που έρχονται. Η τουριστική σαιζόν αρχίζει και εμφανίζεται, ενώ αρχίζουν να υφίστανται πιέσεις προς το δημόσιο τομέα να παρέχει υποδομή και να θέσει νομοθετικό πλαίσιο. Σε αυτό το σημείο χρειάζεται να τεθούν οι πρώτοι όροι για αειφόρο στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού.

ΤΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BUTLER

- *Η Ανάπτυξη*

Σε αυτό το στάδιο, προσελκύονται μεγάλοι αριθμοί τουριστών και στις περιόδους αιχμής αυτοί ξεπερνούν τον αριθμό των ντόπιων κατοίκων. Σε αυτό το στάδιο επίσης, αρχίζουν και προσελκύονται στον προορισμό εταιρίες από άλλα μέρη του κόσμου, οι οποίες όμως πολύ συχνά έχουν διαφορετικούς στόχους από την τοπική κοινωνία. Στο στάδιο της ανάπτυξης, υπάρχουν πολλές συγκρούσεις συμφερόντων, διότι ο δημόσιος σχεδιασμός-προγραμματισμός έρχεται σε αντίθεση με τα ιδιωτικά συμφέροντα. Στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, ο δημόσιος τομέας χρειάζεται να αναλάβει δράση για το μάρκετινγκ του προορισμού μιας και οι εισερχόμενοι τουρίστες γίνονται ολοένα και περισσότερο εξαρτώμενοι από τις συμφωνίες που κλείνουν οι τουρ οπερέιτορς.

- *Η Σταθεροποίηση*

Στα επόμενα στάδια του κύκλου, ο ρυθμός αύξησης των επισκεπτών μειώνεται δραστικά αν και ο συνολικός αριθμός των επισκεπτών αυξάνεται και υπερβαίνει τους μόνιμους κατοίκους. Ο προορισμός τώρα αποτελεί μέρος του συστήματος και είναι αναγνωρίσιμος διεθνώς.

ΤΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BUTLER

- *Η Στασιμότητα*

Στην περίοδο της στασιμότητας οι μέγιστες ορδές τουριστών έχουν καταφτάσει στον προορισμό, αλλά έχουν αρχίσει να φεύγουν. Ο προορισμός βασίζεται πλέον σε επαναλαμβανόμενους επισκέπτες διότι έχει χάσει τη μαγεία που ασκούσε παλαιότερα. Χρειάζονται μεγάλες προσπάθειες για να διατηρηθούν οι αριθμοί των εισερχόμενων τουριστών στα ίδια επίπεδα, ενώ κάνουν την εμφάνισή τους ποικίλα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα και αντιλαμβάνονται πλέον όλοι τις επιπτώσεις του σκληρού ανταγωνισμού. Σε αυτό το στάδιο οι προορισμοί αρχίζουν να 'νοσούν'.

- *Η Παρακμή*

Στην παρακμή οι τουρίστες φεύγουν για πιο νέους προορισμούς και οι παρακμάζοντες προορισμοί στηρίζονται αποκλειστικά σε αυθημερόν επισκέψεις κ.τ.λ. Παρ' όλα αυτά οι προορισμοί δεν πρέπει να περιμένουν 'μοιρολατρικά' την παρακμή τους αλλά θα πρέπει να δραστηριοποιούνται για την αποτροπή της.

ΤΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BUTLER

- *Η Αναγέννηση*

Καθώς ο προορισμός βρίσκεται στο στάδιο της παρακμής, μπορεί οι διοικούντες να αποφασίσουν την αναγέννησή του, αναζητώντας νέες αγορές ή απλά διαφοροποιώντας το προϊόν τους. Σε αυτή τη φάση ο προορισμός θα πρέπει να προστατεύσει τις παραδοσιακές του αγορές, όσο ψάχνει για νέες αγορές και προϊόντα όπως είναι οι αγορές ειδικού τουρισμού. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στη σταθεροποίηση της ζήτησης, να περιορίσει την εποχικότητα και να μειώσει την εξάρτηση από φθίνοντα κομμάτια της αγοράς.

- Στο μέλλον το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των προορισμών δε θα είναι το τι πόλους έλξης διαθέτουν αλλά το τι είδους μάνατζμεντ έχουν. Ακόμη πιο πέρα, η επιτυχής επιβίωσή τους θα εξαρτάται από τη δυνατότητα τους να παρέχουν υψηλού επιπέδου, (σε όρους τεχνολογίας και υιοθέτησης στρατηγικών αειφόρου ανάπτυξης), υπηρεσίες.

Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΩΣ ΜΕΣΟ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΡΟΡΙΣΜΩΝ

- Ο τουρισμός βασίζεται στη δημιουργία εικόνων στο μυαλό του τουρίστα, μια εικόνα και μια ταυτότητα που τελικά καταναλώνονται . Η τουριστική βιομηχανία υφίσταται λόγω της δημιουργίας αυτών των ‘ιδιώνυμων’ εικόνων. Στη σημερινή εποχή όπου ανάμεσα στους προορισμούς παρατηρείται σκληρός ανταγωνισμός για την προσέλκυση των δυνητικών τουριστών, μια κύρια παράμετρος διαφοροποίησης και ενίσχυσής τους είναι η πολιτιστική τους φυσιογνωμία. Αληθινή ή κατασκευασμένη για να είναι χρήσιμη στον προορισμό οφείλει να είναι άμεσα αντιληπτή.
- Ο πολιτιστικός τουρισμός ως κομμάτι της συνολικής τουριστικής δραστηριότητας βασίζεται στην παραδοξότητα του φαινομένου του τουρισμού. Και αυτό γιατί η ανάπτυξή του προωθείται συνήθως σε εκείνες τις περιπτώσεις όπου υπάρχει η επιθυμία για την επίτευξη οικονομικών στόχων μέσω του τουρισμού, αλλά ταυτόχρονα υφίσταται και η ανάγκη περιορισμού των επιδράσεων του φαινομένου στο τοπίο και στην κοινωνία. Είναι ευνόητο ότι στη διαδικασία της μετατροπής της πολιτισμικής διάστασης του τόπου σε προς πώληση αγαθό, υπάρχει ο κίνδυνος να χαθεί η αυθεντικότητα.

ΤΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ BUTLER ΚΑΙ Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ

- Χρησιμοποιώντας το θεωρητικό πλαίσιο του διαγράμματος Butler, μπορεί να ειπωθεί ότι οι ελληνικοί προορισμοί βρίσκονται σε διάφορες φάσεις του κύκλου ζωής των τουριστικών προορισμών. Στη χώρα υπάρχουν περιοχές ανεπτυγμένες τουριστικά, αναπτυσσόμενες και άλλες που δεν έχουν αναπτύξει καθόλου τον τουρισμό. Κύρια ευθύνη για τη μετατόπιση η μη των προορισμών στα διάφορα στάδια του κύκλου έχει η τοπική αυτοδιοίκηση με τις δράσεις της.
- Κύριο στοιχείο σε κάθε τουριστικό προορισμό έτσι και στους ελληνικούς, αποτελούν οι ξενοδοχειακές μονάδες. Η μέση ελληνική ξενοδοχειακή μονάδα είναι μικρού ή μέσου μεγέθους και συνήθως σε αυτήν απασχολούνται τα μέλη της οικογένειας. Η κυριαρχία αυτού του τύπου ξενοδοχείων στους προορισμούς, έχει θετικά και αρνητικά αποτελέσματα τόσο για αυτούς, όσο και για τον υπερπροορισμό Ελλάδα. Τα αρνητικά αποτελέσματα φαίνεται πάντως να υπερτερούν των θετικών.